

Kuinka vihjeitä rakennetaan

Miten ristikkovihjeitä keksitään ja valmistetaan? Sanatehtävien laadinnassahan on useimmiten kaksi osaa, ensimmäisenä ns. pohjan eli ruudukon tekeminen ja sanojen sommittelu tuohon ruudukkoon. Kryptotehtävissä vihjeitä ei aina ole ollenkaan, tai ne ovat hyvin pelkistetyt. Muuten vihjeet eroavat toisistaan tehtävän lajityypin mukaan ja sen helppouden tai vaikeuden mukaan.

Perinteisissä höyryristikoissa vihjeet ovat olleet asiapitoisia ja usein vaikeitakin, vaatiihan asioiden ja paikkojen ja henkilöiden tunteminen paljon yleistietoa. Monelta eri alalta. Maantiedosta, eläinkunnasta, historiasta, politiikasta, kulttuurista, urheilusta.

Myös kuvaristikoissa henkilönnimet ovat yleisiä, vihje on henkilön etunimi tai sukunimi ja pitää tietää kenestä on kyse. Tai sitten tunnistaa kyseinen ihminen kuvan perusteella. Kuvia ja piirroksia käytetään vihjeinä myös asioille, ja niissä on parhaimmillaan runsaasti väriä ja huumoria. Hassuja ilmeitä ihmis- ja eläinhahmojen kasvoilla. Kuvaristikot eivät siksi olekaan pelkästään

sanataidetta. Nurinpäin käännetty oksa voi olla vihjeenä sanalle ASKO tai KERÄNEN tai SARKOLA.

Myös sanallisissa vihjeissä käytetään paljon esimerkiksi kaksimerkityksiä sanoja ja muita vastaavia kikkoja. Sanan TOISIN vihjeenä voi olla ERI TAVALLA, mutta myös HAKISIN. Joskus tällaisiin vihjeisiin laatija laittaa lainausmerkit, mutta ei aina.

Piilosanavihjeet ovat ihan oma lukunsa. Niiden on nimenomaan tarkoitus olla hauskoja, kieroja ja yllättäviä. Suuri osa vihjeistä on anagrammeja, missä sanan tai sanojen kirjaimista muodostetaan jokin toinen sana. Vaihdat takin (siis nämä kirjaimet), saat silmille NAKIT. Joskus ratkaisusana voidaan lukea kokonaisesta lauseesta joko etu- tai takaperin. Kuka oli kuuluisa ranskalainen laulaja SiMON TANDbergin mukana? MisTÄ VÄKI saa takaisin tylsiä?

Joskus riittää lisätä sanaan yksi kirjain. Tai vähentää. AITO ei ole sama kuin AITOA. VOITTAA on eri kuin VIOITTAA. Entä kuinka äkkiä keksitte, mikä on matonen sarjataulukossa? MAALIERO.

Kaikki ratkojat eivät piittaa liian monimutkaisista vihjeistä. Eikä siinäkään mitään pahaa. Yksi tykkää äidistä, toinen tyttärestä, kolmas perheen koirasta.

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoihaisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi